

Efesios

Pablumi kartanta kaçhan Efesupi kriyiqkunaman

Éfeso pwibluqami, Asia prubinsyapa kapitalnin karan. Chaymi chay mar yakupa manyanpi atun pwiblu katin, yaku karrupi maymantapis chayman shamuqllapa rantinanllapapaq, chaynulla imanllapatapis apamuqllapa rantikunanllapapaq ima. Chay Éfeso pwibluman apustul Pablo çharqa, yaçhachikuran Jesucristupa shumaq rimayninta. Chaynu yaçhachikutin kriyitinllapami, Pabluqa chay Efesupi ishkay añuta kidar yaçhachiran kriyiqkunataqa. Chaypaq mas intrakanarqa liyishunllapa Hechos 19.1-41.

Kay kartanpimi apustul Pabluqa chay Éfeso pwiblupi taq kriyiq masinkunataqa intrachiran, Tayta Dyusqa imanumi kusalata munamanchik, chaynulla washamanchik nir (1.1–3.21). Chaynullami niranpis Tayta Dyus munashannulla kawsananllapapaq nir (4.1–6.24).

Pablumi saludakun

1 ¹Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuylla Éfeso pwiblupi Dyus akratin Jesucristulapi chiqap kriyiq kaqkunaman, kay kartata iskribimuni. ²Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Jesucristuraykumi shumaqchakanchikllapa

³Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir pulla kashanchikllaparaykumi, Tayta Dyusqa unaq syilumanta-pacha kusata yanapamashanchikllapa masta paypi kriyirilla ima kawsanallapapaq. Chaymi

ashwan, Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa kusalata alabashunllapa. ⁴Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami manaraq kay pachamapis kayatinraqchu, akramaranchikllapana maydiyapis Jesucristuwanna pulla kanallapapaq. Chaymi ashwan chaynu tukuy uchanchikkunamanta, chaynulla mana allin kaqkunamanta llakipar akramashanchikllaparayku, paypa naypanmanqa qimikayta puytinchikllapana. ⁵Chaqa Jesucristuraykumi payqa llakipar akramaranchikllapa paypa chiqap wamrankunana kanallapapaq, imanutaq payqa unaymanta-pacha chaynu kanata munasha kayaq chaynulla.

⁶Chaymi chaynu munamarninchikllapa munashan Wamranta kaçhamur kusalata yanapamashanchikllaparaykumi, Tayta Dyustaqa maydiyapis

alabanallapapaqna karan. ⁷Chaqa kusalata munamashanchikraykumi, Wamran Jesucristumatapis kaçhamuran yawarninta içar wanutin, Taytanchikllapa Dyusqa pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsimanallapapaq. ⁸Chaymi ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munar ima yanapamashanchikllapa, kusala yaçhaq, kusala intrakaq ima kanallapapaq. ⁹Chaynullami Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha kusalata munarninchikllapa payla yarpusha kayaq, Wamran Jesucristuwan tukuyla imata ruranaq chaymatapis intrachimashanchikllapana. ¹⁰Piru chay ima tyimpuchi Jesucristuna unaq syilupi kaqkunata, chaynulla kay pachapi kaqkunatapis, mantakunanpaq tyimpuchamutinpaq, pay mantakunanpaqna Tayta Dyusqa qunqa.

¹¹Allita yaçhashanchikllapanumi Tayta Dyusqa imatapis ruranaq pay munashannullaqa. Chaymi Wamran Jesucristuwan pullacharqa, paypaqna kanallapapaq nimashanchikllapallana karan. ¹²Chaynuqami Tayta Dyusqa rurasha, nuqakuna Israelmanta kaqkuna Jesucristupi puntata kriyiqkunaqa, Dyuslata kasur kawsatiyllapa, wakin rikamaqllapakunamapis paylatana alabanallapapaq. ¹³Chaynullami qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, Dyus chiqap nishankunata uyaparqa, intrakaraykillapa imanumi washakayan-killapa kanqa nir. Chaymi Jesucristupi kriyir paywan pullachakarnaqa, Taytanchikllapa Dyuspana karaykillapa. Chaynu pullachakatkillapaqami, Tayta Dyusqa siñalashuqllapa yupay Santu Ispiritunta qushuranllapa. Chayna yaçhanaykillapapaq Santu Ispirituta arnishushanllapataqa kumplishushallapa nir. ¹⁴Pay Santu Ispirituqami, Dyus imanun munashan tyimpu

çhamutin arnimashanchikllapataqa aypanallapapaq nir chiqapta intrachimanchikllapa. Chaymi chay arnimashanchikllapata limpu kumplir Tayta Dyus paypa kaqninkunata washamashallapaqa, tukuyla kusata alabayashunllapa.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunaqa kusala intrakaq kanallapapaq

¹⁵Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunapaq yaçhasha kani imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa kusalata llakipanatur kawsankillapa nir. ¹⁶Chaymi Amitunchikman qamkunapaqqa mana shaykuq kusalata payji nir mañakuni. ¹⁷Chaynullami Amitunchik Jesucristupa Taytan, kusala allin Dyusninchikllapataqa kusalata mañanipis Santu Ispiritunwan yanapashunanllapapaq. Chaynami Santu Ispiriturayku Tayta Dyuspaq allita intrakar, chiqap-tana payta riqsinaykillapapaq. ¹⁸Tayta Dyustaqami mañanipis intrachishunanllapapaq, payqami akrashushallapa chiqap paypa kaqninkunana kanaykillapapaq nir. Chaynullami intrachishunqallapapis kusala shumaqmi Dyusninchik arnir tukuyla paypa kaqninkunata qumayashanchikllapapaq nir.

¹⁹Chaymi mañanipis qamkuna Jesucristupi kriyiqkunaqa allita intrakanaykillapapaq Taytanchikllapa Dyusqami kusala ukman shumaq pudirniyjun kar tukuyla kriyiqkunata yanapamanchikllapa nir. ²⁰Chaqa imanutaq chay pudirniqna Jesucristutaqa wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chaymantami unaq syiluman apar, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpina tachisha. ²¹Chaynumi Tayta Dyusqa Jesucristutaqa wakin pudirniyjun kaqkunamanta, rikaypaq mana rikaypaq

mantakuqkunamanta, paylla maydiyapis mantakuqkunamanta, chaynulla tukuylla kay pachapi kaqkunamanta, kanan maydiyapis paylla mantakunapaq numrasha Tayta Dyusqa. ²²Tayta Dyusqami tukuylla imakunatapis, Jesucristupa êhakinpa êhakinman êchuraran, payna rikar mantananpaq. Chaynullami Jesustaqa tukuylla kriyiqkunapaqqa uman yupay kar mantananpaq niran Tayta Dyusqa. ²³Chaynumi Amitunchikllapaqa, tukuy kriyiqkunapaqa umanchikllapa katin, nuqanchikkuna-shuyapaqa paypa kwirpun yupayna kanchikllapa. Chaynu karmi payqa mantamanchikllapa. Chaqa payqami tukuy lugarpi kashanrayku imanu kashallapa imamapis yanapar kawsayninchikta qumanchikllapa.

**Dyusmi dibaldila llakipar
washamanchikllapa**

2 ¹Kriyiq masiykuna, unayqami qamkunaqa wanusha yupay kawsaq kankillapa, chay mana allinta rurur uchakushaykillaparayku. ²Chaqa qamkunaqami kay pachapi kusallata uchakurlla kawsaq chaykunata kasur kawsaq kankillapa. Chaynuqami chay dyablu munashanlatana ruraq kankillapa. Chaqa chay dyabluqami unaq wayrapi chaynulla kay pachapi chay mana allinta ruraqkunata mantan. Chaymi ashwan, Dyusta mana kasuqkunataqa kusallata animachin, mana allinlata rurananllapaq. ³Piru nuqanchikkunapismi unayqa chaynu kawsaq kanchikllapa. Chaymi imatapis yarpushanchikllapanulla mana allinkunalata rurur kawsaq kanchikllapa. Chayraykumi wakin mana kriyiqkunata yupaylla, Tayta Dyusqa kusala manchaypaqta kastigamanallapaqna karan. ⁴Nataq Taytanchik Dyusqami, kusala ukmanta llakipakuq

kar, imanu kashallapamapis llakipamashanchikllapa. ⁵Chaqa uchanchikllaparaykumi tukuy tyimpupaq wanunallapaqna karanchikllapa. Piru Taytanchik Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran Jesucristuwan kawsachimaran-chikllapa wanunallapamantaqa. Chaymi qamkunatapis Dyusninchikqa llakipashurllapa mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila washashushallapa. ⁶Chayraykumi Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuwan pullata kawsachimarninchikllapaqa, kananlla unaq syilupi yupayna Amitunchikwan kawsanapaq nimashanchikllapa. ⁷Tukuy kaykunataqami Tayta Dyusqa rurasha tukuy tyimpupaq allita intrachimana-llapapaq, ipayqami kusata munar, Wamran Jesucristuwan tukuy imapi kusallata llakipamarninchik yanapamashanchikllapa! nir. ⁸Chaqa qamkunapismi Tayta Dyus munashushanllaparayku, Jesucristupi kriyirlla washakashaykillapa. Manami qamkuna imata allinta rurashaykillaparaykuchu washakashaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyus chaynu llakipashurllapa, mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila washashushallapa. ⁹Chayraykumi mayqanpis mana alabakayta puytinchu, allinta rurarlami washakashakani nirqa. ¹⁰Chaqa allita yarpuyllapa: Chay ruramashanchikllapa Tayta Dyusmi akrrar pullachamaranchikllapa Wamran Jesucristuwan. Chaynuqami imatapis allinkunalatana rurur kawsanallapapaq unaymanta-pacha, nishallana karan.

**Jesucristuraykumi uk ayllulana
kanchikllapa**

¹¹Éfeso pwiblumanta kriyiq masiykuna, allita yarpuyllapa: Israel pwiblumanta runakuna kwirpunllapapi siñalniyjun kaqkunaqami, nishuqllapa: “Qamkunaqashi

mana kwirpuykillapapi siñalniyjun kashaykillaparayku, Dyuswan kaytaqa mana puytinkillapachu” nir. ¹²Allita yarpuyllapa: Unayqami qamkunaqa, Jesucristupi mana kriyiq imachu kankillapa. Chaynulla manami Dyus akrashan Israel pwiblumantachu karaykillapa. Chaynu karmi Tayta Dyus arnikushanmatapis mana aypanaykillapapachachu karaykillapa. Chaymi kay pachapiqa mana Dyusninchikwan imalampischu kawsaq kankillapa. Ashwanmi tukuy tyimpupaq chinqanaykillapapaqlana kawsaq kankillapa. ¹³Piru kanan-shuypaqami Jesucristuqa washamanallapapaq yawaminta iCHAR wanusha nir kriyishaykillaparayku, paywan pullana kawsayankillapa, michka unay paymanta karupllapi kasha karmapis. ¹⁴Chaqa Jesucristumi shumaqchamaqninchikllapaqa. Chaynu karmi payqa mana Israel pwiblumanta kaqkunata, chaynulla Israel pwiblullamanta kaqkunawanmapis, uk ayllulapaq yupayna tikramashanchikllapa. Chaynu uklapaqgami Tayta Dyusqa tikramashanchikllapa, chay uk kusa atun pata yupay arkamaqninchikllapata ratachir. Chaqa chay pata arkamashallapami, mana pulla kayta puytir, chiqninakur ima kawsaq kanchikllapa. Piru chaytaqami Jesucristuqa kwirpullawan ratachiq yupayqa karan. ¹⁵Chaymi Jesucristuqa, Moisés mantakushankunamatapis mana kasunapaqnachu nir, ashwan ishkay pwiblu chiqanchanakusha kaqmatapis uklapaqna tikraran, paylatana sirbir ima kawsananllapapaq. Chaynu rurar imami tukuyлата shumaqchamaranchikllapa. ¹⁶Chaqa payllami uk kruspi wanushanrayku, chay ishkay pwiblu chiqanchanakusha maqanakuq yupay kaqkunamatapis uklapaqna tikrar, Dyuswan shumaqchamaranchikllapa.

¹⁷Kriyiq masiykuna, Jesucristuqami, shamuran shumaq rimayninta intrachimanallapapaq. Chayna paylata kasur shumaq-

tana kawsanallapapaq, chay qamkuna Dyusmanta karupllapi kaqkuna, chaynulla paywan pulla kasha kaqkunamapis.

¹⁸Chaymi Jesucristurayku nuqanchik-kunaqa ukninchikllapa ukninchikllapa Santu Ispiritullawan kar, Taytanchikllapa Dyusmanqa qimikayta puytinchikllapa. ¹⁹Chayraykumi qamkunaqa manana furastiru yupaynachu kar, ashwan uk ayllulana kawsankillapa. Chaymi kananqa qamkunapis, imanutaq Dyus akrashankuna kaq, chaynuna kankillapa. Chaynuqami tukuynikillapa Tayta Dyuspa wamran-kunana kankillapa. ²⁰Chaynu karmi qamkunaqa imanutaq uk wasimataqa simintuta rajar alli shachinllapa, chay yupay kankillapa. Chaymi simintu rajakasha chaykunaqa, apustulkuna, Dyuspaq rimaqninkuna ima. Piru chay simintuta rajar rumita çhurashallapa chay-shuypaqami, Jesucristo. ²¹Chaymi nuqanchikkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqa, chay simintu rumi çhurakasha chaypa ananman çhurakar llutakaq yupay kanchikllapa. Chaymi imanutaq uk wasimataqa shachinllapa chaynu nuqanchikkunapis winashunllapa, Tayta Dyuslapaq kar, paypa kusa allinla wasin yupayna kanallapapaq. ²²Chaynumi qamkunapis Jesucristuwan pulla karllapaqa, nuqakunawan tantakarqa uklana kankillapa. Chaymi ashwan tukuyinchikllapapi Santu Ispiritulana kawsayan. Chayraykumi Tayta Dyus kawsanan wasi yupayna kanchikllapa.

Pablumi Dyus akrashanpaq intrachikun

3 ¹Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi qamkuna mana Israelmanta kaqkuna washakanaykillapapaq Jesucristupaq yaçhachikushayllapapayku prisu kani. ²Chaqa qamkunaqami allita yaçhankillapana, nuqatami Tayta Dyusqa akrar kaçhamaran, qamkuna

mana Israelmanta kaqkunata Jesucristu-paq yaĉhachishutiyllapa washakanayki-llapapaq nir. ³Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munamar, imanu Wamran Jesucristuwan washamana-llapapaq nir payla yarpuyashanmatapis intrachimaran. Chaynu intrakarmi puntata iskribishurllapaqa ashllilata intrachishurayllapa. ⁴Piru kanan qashan iskribishuyanillapa chayta allita liyirqami allitana intrakankillapa, nuqaqami Taytanchik Dyus, Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpushantaqa allitana intrakani nir. ⁵Chaqa Tayta Dyus payla yarpuyashantaqami, unay tyimpukunaqa mayqanlatapis mana intrachiranchu. Piru kananqami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunwan chay akrashan apustulninkunata, chaynulla paypaq rimaqninkunata ima allita intrachimashallapana. ⁶Chay payla yarpushanqami kaynu karan: Jesucristupi kriyir washakanan-llapapaq nir yaĉhachikutiyllapa kriyiqkunaqami, michka mana Israelmanta karmapis, Israel pwiblullamanta yupayna kananllapapaq. Chaynu karmi tukuyinchikllapaqa, uk kwirpulan kanchikllapa. Chaynullami tukuyinchikllapana Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa aypashun-llapa.

⁷Piru Tayta Dyusqami kusalata llakipar, akrar kaĉhamar pudirninwan yanapamaran Jesucristupaq rir yaĉhachikunaypaq. ⁸Chaymi nishayki-llapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyiq kaqkunapaqqa yaqqa mana kwintachay-paqqa yupay kani. Piru michka chaynu katiymapis, Tayta Dyusqami kusalata llakipamashanrayku yanapamar kaĉhamasha mana Israel runakunata intrachinaypaq, Jesucristupaq kusala mana yaqqa intrakaypaq yupay kusala shumaq rimashanta. ⁹Chaynu yaĉhachi-

kunaypaq kaĉhamarmi nimasha intrachikunaypaq, tukuy imata rurasha Taytanchik Dyusqa unaymanta-pacha imanumi washamanallapapaq payla yarpushanta nir. ¹⁰Chaynuqami karan, unaq syilupi tukuy angelkuna, chaynulla wakin mana rikaypaq kusala pudirniyun mantakuqkunamapis, tukuyta kriyiqkunata uklana yupay kawsaqta rikarqa kwintatalukan-llapapaq, imanumi Tayta Dyusqa kusala yaĉhaq chaynulla pudirniyun ima nir. ¹¹Piru tukuy imata kriyiqkunawan rurarmapis Tayta Dyusqa imanutaq unaymanta-pacha chaynu rurananpaq karanllana Amitunchik Jesucristuwan chaynulla ruraran. ¹²Chaymi kananqa Jesucristupi kriyir, paywan pulla karnaqami, Taytanchik Dyusmanqa mana imapaq manchakur imapischu qimikayta puytinchikllapana. ¹³Chayraykumi nishaykillapa: Jesucristupaq nuqa yaĉhachishurllapa qischakatiyqa, amami disanimakunkillapachu. Chaqa chaynu qischakar ima yaĉhachishuti-llapami, Jesucristupi kriyir washaka-shaykillapana.

Jesucristumi kusala ukmanta llakipamanchik

¹⁴Chayraykumi kananqa qunqurikur Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni qamkunapaq. ¹⁵Chaqa payqami unaq syilupi chaynulla kay pachapi kawsaqkunapaqa Taytanchik-llapari, tukuyata ruramashanchikllaparayku. ¹⁶Chaymi Tayta Dyustaqa mañani Santu Ispiritunwan kusala shumaq kaqkunalapi yanapashutinllapa, yarpuynikillapapi pudirniyun, chaynulla kusala jwirsayjun ima kanaykillapapaq. ¹⁷Chaynuqami kriyishaykillaparayku, Jesucristuqa shunquykillapapina maydiyapis kawsanqa. Chaymi ashwan Jesucristulapaqna kusalata yarpur,

uknikillapa uknikillapapis kusalata llakipanakunkillapa. Chaymi chaynu kawsarqa, imanutaq uk qirumaqa allita çhupakurqa ima katinpis kusalata shachinakun, chaynullami kusalata llakipanakur ima kawsarqa maydiyapisi chaynu llakipanakunaykillapapaq yarpurlana kawsayankillapa kanqa.

¹⁸Chaynullami mañakunipis Jesucristuqa tukuy kriyiqkunata intrachishunanllapapaq, imanumi payqa kusala ukmanta munamanchikllapa nir.

¹⁹Chaynullami mañakunipis ukman imakunata intrakanaykillapamantaqa, ashwan Jesucristuqa kusala ukmanta llakipamanchikllapa nir allitana intrakar kawsanaykillapapaq. Chaynu kawsarqami, Dyus munashanlatana maydiyapisi rurur kawsayankillapa kanqa.

²⁰Taytanchik Dyusqami kusalata yanapamanchikllapa, masta chay mañashanchikllapamantaqa, chaynulla yarpushanchikllapamanmatapis. Chaqa payqami kusala pudirniyjun kar, tukuy imata rurayta puytin. ²¹Chayraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa tukuy tyimpu paylatana alabashunllapa. ¡Chaynumi kanqa!

Santu Ispirituwan kaqkunaqami uklana yupay kawsashunllapa

4 ¹Chaymi Amitunchik Jesucristo munashanta rurashayrayku prisu karmapis, kusalata rugashunillapa, imanutaq Dyus akratinllapamaqa kawsanllapa, chaynu qamkunapis kawsanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusmi akrashushallapari. ²Chaynu karqa, amami kusa kani nir alabakar imachu, shumaqlata ukninchikllapawanqa kawsankillapa. Chaynulla ima katinpis amami piñakur imachu ashwan llakipanakur imana shumaqta parlankillapa. ³Chaymi chaynu Santu Ispiritu

yanapashutinllapapaq, kawsayarllaqa ukla yupayna maydiyapisi llakipanakur ima shumaqta kawsayta kamayllapa. ⁴Chaqa allita intrakayllapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynulla Santu Ispiritupismi ukla. Chaymi Tayta Dyus yanapamashanchikllapa uklayla washamaqninchik Jesucristupi kriyirqa, washakashana kanchikllapa nir kusalata kunfyakana llapapaq. ⁵Chaynulla Amitunchikllapapaqami ukla. Chaynu katinmi kriyinallapapaq, shutikunallapapaqmapis uklari. ⁶Chaqa kanmi uk Dyusla. Paymi tukuyta Taytanchikllapa. Chaymi paylla tukuyta rikan. Chaynu karmi pay munashantaqa, mayqanwanpis rurunarqa rurur. Chaqa payqami maypipis pullanchikllapa.

⁷Piru tukuy nuqanchikkunaqa manami tukuyta chayllata rurunapachuk kanchikllapa. Ashwanmi Jesucristuqa pay munashannulla ukninchikllapa ukmanta, ukninchikllapa ukmanta rurur, paylata sirbinallapapaq nimashanchikllapa. ⁸Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:

“Jesucristumi tukuy kuntraqninkunata binsir, riran unaq syiluman.

Chaymi unaq syilumanta-pacha kaçhamuran Santu Ispiritunta tukuyta kriyiqkunata yanapatin uknin ukmanta uknin ukmanta rurur paylata sirbinanllapapaq” nir.

⁹Piru çima nishaq nirta, “Iqaran unaq syiluman” niyan? Chaynu nirqami intrachimanayanchikllapa puntataqa kay pachaman shamusha karan nir.

¹⁰Chaymi kay pachaman ishkimusha karan Jesucristullami, kusala unaq may syilumanqa iqaran. Chaynuqami ruraran tukuy imata, chaynulla nuqanchikkunatapis payna rikamanallapapaq.

¹¹Payllami tukuy kriyiqkunataqa yanapar ukmanta ukmanta rurar payllata sirbinanpaq akraran. Chaymi ukkunataqa apustulkuna kananpaq nisha. Nataq ukkunata-shuyapaqa, paypaq rimaqninkuna kananpaq. Ukkunataqami nisha mana kriyiqkunata intrachitin, kriyir washakananllapapaq. Ukkunataqami kriyiqkunata rikananpaq akraran. Chaynulla akraranpis kriyiqkunata yaĉhachinanpaq ima. ¹²Chaynuqami Jesucristuqa akraran chaynu ukmanta ukmanta, Dyuspa kaqninkunata yaĉhachinanllapapaq. Chayna Dyuspa kaqninkunaqa waran waran chay kriyishanpiqa masna jwirtiayar, paykunana wakinkunata yaĉhachinanpaq ima. ¹³Chaymi chaynu Jesucristupi mas kriyinallapapaq animachimashallapapaq, maydiyaqa tukuy chay yarpuyana kar, allitana Amitunchiktaqa riqsinallapapaq. Chaynuqami Dyuspa Wamran Jesucristupi, allita kriyiqkunana kar, kusa allinlatana kawsashunllapa imanutaq Amitunchikmaqa allinla chaynu.

¹⁴Chaynu allitana intrakarqa, mananami imanutaq uk wamramaqa ukmanta ukmantana yarpupakun, chaynunachu kashunllapa. Chaynullami manana imata yupay wayra wakman kayman purichin chaykuna yupaychu kashunllapapis. Chaqa chaynu wakman kayman puriqkunaqami, kusa allinlata yupay tukur yaĉhachikuqkunamanta dasna ingañakanqallapa. ¹⁵Piru nuqanchikkuna kriyiqkunaqami, kusalata llakipanakur ima tukuy imatapis chiqap kaqlata yaĉhachinakunchikllapa. Chaymi chaynuqa waran waranna, Amitunchik munashanta rurar, pay yupayna kawsashunllapa. Chaqa payqami tukuy kriyiqkunapapaq umanchikllapa yupay-ari. ¹⁶Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparayku uk

yarpuyana ima kar, tukuyninchikllapa yanapanakushunllapa, Dyus munashannu kawsanallapapaqqa. Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq kwirpunchikllapapa partinkunamaqa tukuy imapi yanapanakunllapa. Chaynu yanapanakur ima shumaqta kawsarqami, mas allita waran waranna Jesucristupiqa kriyishunllapa.

**Jesucristupi kriyirqami
mushuqumanta nasisha yupayna
kawsashunllapa**

¹⁷Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata rugashaykillapa: Amanami Dyusninchikta mana riqsir, kusala ukman mana allinkunata rurar kawsanllapa, chaynunachu kawsankillapa. Chaqa paykunaqami munashanlata yarpur rurar, kusala mana allintachu kawsanllapa. ¹⁸Chaynu karmi paykunaqa mana imalatapis intrakayta puytinllapachu chay allin kaqmantaqa. Chaymi maydiyapis mana yaĉhanllapachu shumaqta kawsaytaqa; ashwanmi kusala saqrata kawsanllapa. Chaqa chaynuqami kawsanllapa shunqunllapata kusalata ankuchasha kar, Amitunchik nishankunata mana intrakanashanrayku. ¹⁹Chaynu kawsaq runakunaqami, limpu kuchiyasha kar mana intrakanllapanachu. Chaymi maydiyapapis kwirpun munashanlata rurar kawsanllapa. Chaynu karmi mana tanyakarchu, chay mana allin kaqkunataqa mayqannintapis masta rurananpaq yarpurla kawsanllapa. ²⁰Piru qamkuna-shuyapaqami mana chaynu kawsanaykillapapaqnachu Jesucristupaq uyakurqa yaĉhakushaykillapa. ²¹Chaymi chiqapta paypaq uyakur yaĉhakushana karqa, yaĉhayankillapana payqa imanumi kawsanallapata munan nir. ²²Chayraykumi unay imanukawsaq kankillapa chayta-shuyapaqa qunqar

dijayllapana. Chaqa chay mana allinkunaraykumi, kusala saqra mana allinta rurarilla, maydiyapisa mana shumaqta kawsayta puytiqchu kankillapa. ²³Chaymi kanaanqa yarpuy-nikillapapiqa allin kaqlatana rurayta yarpur, mushuqmanta nasisha yupayna kawsayllapa. ²⁴Chaynuqami imanutaq Tayta Dyus, payta yupay mushuq-mantana rurashushanllaparayku allinlatana rurar kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa ukmanta kawsayllapa, chay chiqap kaqlapi yarpur, kusa shumaqlata rurar imana.

²⁵Chayraykumi, amana masqa llullakur imaqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis karanlata willankillapa uknikillapataqa. Chaqa michka achka karmapismi, tukuy-ari uk kwirpulan kanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa.

²⁶Chaymi imanupi uknikillapawan piñakurmaqa, dasla shumaqchanakunkillapa, ama uchakunaykillapapaq. Amami uknikillapawan piñachinakushallaqa, tukuy unaq, manaqa tukuy tutaqa pasankillapachu. ²⁷Chaqa mana das shumaqchanakurqami, ashwan chay dyablu munashanta rurananpaqna dijayankillapa.

²⁸Chaymi mayqanpis suwakuyasha ima karqa, amanami qashanqa suwakunkillapanachu. Ashwanmi makikillapawan trabajar imaykillapalataqa tarikurna, ashwan wakin ministiqkunata yanapayllapa.

²⁹Chaynulla amami mana allinkunataqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis shumaqlata rimankillapa. Chaynuqami wakinnikikunata yanapaykillapana. Chayna chay uyapashuq-

kunaqa shumaqtana yarpur mas allitana Jesucristupi kriyinanllapapaq. ³⁰Tayta Dyuspa Santu Ispiritun siñalashushallapa yupayna qamkunapi kawsayan chaytaqami, ama llakichinkillapanachu. Chaqa payraykumi allita yaçhayankillapana, maydiyaqa washakanapaq diya çhamutinqa washakashana kashaq nirqa.

³¹Chayraykumi shunquykillapapi piñakuykunata, chay sunsunulla piñakuykunata, chay anyanakuykunata, chay jurapakuykunata, chaynulla chay tukuy mana allin ruraykunataqa itakuq yupay ashuchiylapana qamkunamantaqa.

³²Chaymi ashwan mayqanwanpis llakipanakur shumaqta kawsayllapa. Chaynulla uknikillapa imata rurashutinllapapis llakipar pirdunayllapa. Chaqa imanutaq Taytanchikllapa Dyusmaqa, Wamran Jesucristurayku llakipar pirdunamaranchikllapa chaynulla.

Dyus yupaylana kawsashunllapa

5 ¹Kriyiq masiykuna, qamkuna Dyusninchikpa akrashan wamran-kuna kaqkunaqami, imanutaq paymaqa kusala shumaqta kawsan, chaynu kawsankimanllapa.

²Chaymi imata rurarpis uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima rurayllapa. Chaqa imanutaq Jesucristumaqa kusallata llakipamarninchikllapa uchanchikllaparayku paylla wanuramapis. Chaynu wanurmi, imanutaq uk ufrinditata rupachishamaqa kusala shumaq mishkita asyakun,^a chaynumi Tayta Dyuspa naypanmanqa qimikaran.

³Chaymi qamkuna, Dyus akrashan kusala shumaq kaqninkunana karqa, amami ukwan ukwan pununaykillapa-

a 5.2 Dyuspaq ufrindita kusala mishkita asyakun nir mas intrakanarqa, rikashunllapa: Génesis 8.20-21; Éxodo 29.18,25,41; Levítico 1.9,13,17.

paq, chaynulla ukman pinqaypaq imakunata ruranaykillapapaq rimankillapalamapischu. Chaynulla amami imaykillapata qamkunalapaq tantakunaykillapapaqmapis rimankillapachu. ⁴Amami kusala saqrata, chaynulla sunsunullaqa rimankillapachu. Chaynulla amami kusa pinqaypaqkunata rimar imaqa grasyakunkillapalamapischu. Ashwanmi chay mana allinkunata rimanaykillapamantaqa, Taytanchik Dyuslata payji nir ima alabayllapa. ⁵Chaqa qamkunaqami allita intrakankillapana, mayqanpis masayjun kar ukwan ukwan punuqkuna, chaynulla mana masayjun kaqkuna pakaplla punuqkuna, chay kusala pinqaypaq imakunata ruraqkuna, chaynulla mayqanpis payllapaq imankunata kusalata tantakuyta munaqkunaqami, Jesucristupa Taytan Dyus mantakuyashanmanqa, mana yaykuyta puytinqallapachu nir. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami, Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunata aduraq yupayna. ⁶Chaynulla amami mayqanpis uchakuchishunanllapapaq llullachir yaêhachishunqallapachu. Chaqa chaynu yaêhachikutinllapami, Tayta Dyusta mana kasurnachu, ashwan paykuna munashannullana kawsanllapa. Chaymi Tayta Dyusqa tukuy chaykunawanqa piñakur, kusala manchaypaq kastigutana kaêhamun paykunamanqa. ⁷Chayraykumi chay munashanlata rurarkawsaqkunawanqa ama piêhunakunkillapalamapischu.

**Dyus yupay achkiraqlapina
kawsashunllapa**

⁸Qamkunaqami, Jesucristuta unay mana riqsirqa, tutaparaqpi yupay kar mana allinkunata rurarkawsaq kankillapa. Piru kanan-shuyapaqami Amitunchikpi

kriyishaykillaparayku, paywan pullachakashana kankillapa. Chaymi ashwan uk achkirachikuq yupaylana, allinkunalata rurarkawsayllapa. ⁹Chaqa chay achkirachikuq yupay Jesucristuwan kaqkunaqami, imatapis allinkunalata, chiqap kaqkunalata rurark, ukninkunamatapis llakipar ima kawsanllapa. ¹⁰Chaymi allita intrakayllapa Amitunchik Jesucristuqa imanumi kawsanata munan nir. Chaynu intrarkaqami, pay munashannula maydiyapiskawsankillapa. ¹¹Chaynulla chay tutaparaqpi kaqkuna mana allinkunata yanqalla ruranllapa chaykuna yupayqa amami rurankillapachu. Ashwanmi allinlata rurarkawsar, intrachinkillapa chaynu pakaplla mana allinta rurayashanllapaqami, mana allinchu nir. ¹²Chaqa chay mana allinkunata pakaplla rurayashanllapapaq rimanapaqqami kusala pinqaypaq. ¹³Piru Taytanchik Dyusmi, chaynu mana allinkunata rurayatinllapamapis, shutiman rikarichin chay rurayashanllapataqa. ¹⁴Chaqa chay achkirachikuq chayqami ima mana allinta rurayashamapis, tukuyлата shutillamanna rikarichin. Chayraykumi iskribikashakunapiqa nin:

“Rikêhakuy qam punuqqa.

Chay wanushakunapa rurinmanta sharimuy,

Jesucristumi achkirachishunqana”
nir.

¹⁵Chayraykumi, allita kwintata qukayllapa, ¿imanutaq Dyuspa naypanpiqa kawsayani? nir. Chaymi chaynu kwintata qukarqa, amanami sunsunulla yarpupakurnachu, ashwan tukuy allin kaqkunalapaq kusata intrakarna kawsankillapa. ¹⁶Chaymi kay tyimpukunapiqa imuraspis allinlata rurarkawsayllapa. Chaqa kay tyimpu kawsayashanchikllapapiqami, mayqanpis mana allinkunalata rurarna kawsayanllapa. ¹⁷Chaymi qamkuna kriyiqkunaqa amami sunsunullaqa imatapis rurankillapachu.

Ashwan allita intrakar, Tayta Dyus munashannulla rurankillapa. ¹⁸Chaynulla amami maçhankillapa imapischu. Chaqa chaynu maçhar imaçami, mana tanyakar imachu, munashanlata rurannllapa. Ashwanmi tukuy kawsaynikillapataqa, Santu Ispiritupa makinlapina dijayllapa pay munashannullana rurachir kawsachishunanllapapaq. ¹⁹Chaymi ashwan uknikillapa uknikillapa salmukunata, himnukunata, Amitunchikpa takinkunata ima takir kusalata animachinakunkillapa. Chaynuqami tukuy shunquykillapawan Amitunchikta alabar imana kusala shumaqta kawsankillapa. ²⁰Chaymi imuraspis Amitunchik Jesucristupa shutinlapi, tukuy imapi yanapamashanchikpaq tukuy tyimpu Taytanchik Dyustaqa payji nir ima alabashunllapa.

**Masayjunkunaqa kasunakur imana
kawsashunllapa**

²¹Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa rispitanakur, kasunakur ima shumaqta kawsankillapa. ²²Qamkuna kriyiq warmikuna, runayki-llapata allita kasunkillapa, imanutaq Amitunchik Jesucristuta kasunkillapa chaynulla. ²³Chaqa runaqami, warminpaqa uman yupay. Imanutaq Jesucristumaqa paypi kriyiqkunapaqqa uman yupay chaynu. Chaynulla Jesucristuqami washamaqninchikllapa. Chaqa tukuy kriyiqkunaqa paypa kwirpun-ari kanchikllapa. ²⁴Chaymi imanutaq, tukuy kriyiqkunamaqa Jesucristuta kusalata rispitar ima kawsanllapa, chaynumi qamkuna kriyiq warmikunapis runaykillapataqa tukuy imapipis kusa rispituwan kasunkillapa.

²⁵Chaynulla qamkuna kriyiq runakunapis, warmikillapata kusata llakipayllapa, imanutaq Jesucristumaqa, chay tukuylla kriyiqkunapaq llakishanrayku, wanuranma-

pis chaynulla. ²⁶Chaynuqami ruraran, tukuy paypa kaqninkunaqa chay shutikushanllaparayku, chaynulla chay paypa rimayninwan kusala shumaq chuyala yupayna kananllapapaq. ²⁷Chaynu karllapanaqami paypa kaqninkunana kar, shumaqchakashana kanqallapa. Chaymi manana ima lisyakar alliyasha yupay, granuyjun imalamapischu kanqallapa. Ashwanmi tukuylla kusa shumaqchakashana kanqallapa. ²⁸Chaymi imanutaq uk runamaqa paypa kwirpunpaq kusata llakin, chaynumi llakinman warminpaqpis. Chaqa mayqanpis warminpaq llakiqgami, paypa kwirpunpaqpis kusalata llakiyan. ²⁹Chaqa manami mayqanpis paypa kwirpuntaqa çhiqninchu. Ashwanmi imanullapis qaran, kuytan ima, imanutaq Jesucristumaqa paypa kaqninkunataqa kusata kuytan chaynulla. ³⁰Chaqa tukuy kriyiqkunaqa michka achka karllapamapis paypa kwirpun-ari kanchikllapa. ³¹Chayraykumi, runaqa taytanta mamanta dijar warminlanawanna kawsanqallapa. Chaynami ishkantinqa uk kwirpulana yupay kawsanqallapa. ³²Chaqa imanutaq uk runa warminwan pullachanakuramaqa ishkantinqa uklla yupayna, chaynumi mayqanpis Jesucristupi kriyirqa uklana paywanqa. Piru Tayta Dyus chaynu yarpushan unay mana intrakaypaq kasha karmapis, kusala shumaq kasha, allita intrakashaqa. ³³Chayraykumi qamkuna-manta runa kaqkunamaqa, ama qunqarchu warmikillapapaq llakiyllapa, imanutaq kwirpuykillapapaq llakinkillapa chaynulla. Chaynulla warmi kaqkunapis runayki-llapata rispitar, kasur ima kawsayllapa.

**Wamrakuna taytaykillapata
kasunkillapa**

6 ¹Kanan-shuyupaqa wamra kaqkunata nishaykillapa: Taytaykillapata, mamaykillapata kusa rispituwan kasuyllapa, Amitunchik Jesucristupana

kashaykillaparayku nir. Chaqa chaynu taytanchikta, mamanchikta kasushanchikllapaqami kusala allin, shumaq ima. ²Chaqa Tayta Dyus mantakushanmanta ukqa kaynu nin: “Taytaykita, mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa” nir. Chaymi chay mantakuy nishanta ruraraqashi, ³kay pachapiqa kusala unayta, chaynulla kusala shumaqtanashi kawsashunllapa nir arnimaranchikllapa.

⁴Nataq qamkuna tayta kaqkuna-shuyupaqa, amami wamrayki-llapata imapaq sunsunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Ashwanmi shumaqlata willar ima, allita Amitunchik Jesucristulapina kriyir kawsananllapaq intrachinkillapa.

**Sirbikuqkuna patrunkillapawan
rispitanakunkillapa**

⁵Chaynulla qamkuna sirbikuq kaqkuna, kay pachapi kaq mantaqnikillapata allita kasunkillapa. Chaymi ima trabajuta rurarpis kusa rispituwan, manchakuqnula, karanlata, shunquykillapapi aligriyar ima rurankillapa, Jesucristuta sirbiq yupaylla. ⁶Qamkunaqakish mantaqnikillapa pullayki-llapa katinmala paykunawan allinpi kanaykillapapaq nirma imatapis rurayatkillapa. Ashwanmi Jesucristupa sirbiqnin kashaykillaparayku, imata rurarpis tukuy shunquykillapawan, Dyus munashannula rurankillapa. ⁷Chaymi ima trabajuta rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa. Ashwanmi imata rurarpis Amitunchikllapaqna rurankillapa, mana runakunapaq yupaychu. ⁸Chaqa yaçhashanchikllapanu, mayqanpis sirbikuq kar, mana sirbikuq karmapis, allinlata rurasha kashallapaqa, Amitunchik Jesucristuqami pagramaqinichikllapa yupayna, kusa allinlata yanapamashunllapa.

⁹Nataq qamkuna mantakuq kaqkunapis, imanutaq sirbiqnikikuna kasushurllapa karanlata ima rurankillapa, chaynullami

chay sirbikuqnikikunawan imatapis karanlata rurayllapa. Amami imapaq jurapar, ima mana allinta ruranykipaqmapis yarpunkillapachu. Chaqa allita yarpuyllapa qamkuna mantakuqkunaqa: Chay sirbiqnikikunawan chay, chaynulla qampismi unaq syilupi Amitunchikllata sirbiyankillapa. Chaqa payqami, mana mayqantapis ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi tukuylla paypaqqa chaylla kanchikllapa.

**Amitunchikpi kriyir
kamakashanchikwanmi
washakashunllapa**

¹⁰Kriyiq masiykuna, yaçhashanchik-llapanumi Amitunchik Jesucristuqa mana tukukaq pudirniyjun. Chaymi qamkunaqa chay pudirninpi imuraspis aypakusha yupayllana shachinakuyllapa. ¹¹Chaynuqami imanutaq suldadumaqa guerraman rir maqanakunapaq kusalata kamakan, chaynumi qamkuna-
pis Dyusuninchik imanutaq imanutaq washakana-
ykillapachu chay tukuy saqra mana allinkunamanta nir willashushanllapanulla kamakayllapa. Chaynu katkillapa, yarpuynikillapapi chay dyablu ukmanta ukmanta yarpuchishutinllapaqa, mana kwintacharnachu imata saruçaq yupayna itakunaykillapapaq. ¹²Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqanchikkuna kriyishanchikllaparaykuqa, manami nuqanchik yupay aychayjun, tulluyjun runakunawanchu maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilumanta chay mana allinta rurachikuqkunawan maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Chaqa chay tutaparaqlamanta kar, mana allinta rurachikuqkunaqami, kusata mantakun, imatapis paykunapa yarpuyinllamanta rurachikunllapa ima. ¹³Chaynami imanutaq suldadumaqa guerraman rinanpaq kusalata kamakar rin, chaynu qamkuna-

pis Dyusninchik imanushashakanaykillapapaq nir willashushanllapawan alli kamakashalana kayllapa. Chaymi chay kusala mana allin saqra diyakuna çhamutinmapis, kriyishaykillapanulla shachinakunaykillapapaq.

¹⁴Chayraykumi imanutaq suldadumaqa allita waçhkakur kamakan maqanakuq rinanpaqqa, chaynumi qamkunapis chay chiqap kaqlawan allita waçhkakusha yupayna kamakayllapa. Chaynullami imanutaq chay suldadumaqa qasqunta washananpaqpis jyirrumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi qamkunapis imatapis allin kaqlata runanaykillapapaq yakakuq yupay kamakashana kayllapa. ¹⁵Chaynulla imanutaq uk suldadumaqa imuraslapis sapatunta alli yakakushala purin, chaynu yupaymi qamkunapis imuraslapis kusa kamakashalana kayllapa. Chaynu karqa imanumi Jesucristuqa shumaqchamanayanchikllapa nir yaçhachikunaykillapapaqqa imuraslapis listuna kayankillapa kanqa. ¹⁶Chaynuqami imanutaq suldadumaqa jyirrumanta rurakasha iskudunwan washakan, chaynumi qamkunatapis chay kriyirlla kawsashaykillapaqa washashunqallapa, tukuylla chay mana allinkuna nina ratakuq flicha yupay chaykunamantaqa. ¹⁷Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi qamkunapis Amitunchikmi washamayanchikllapa nir kunfyakashaykillapataqa ama qunqarchu yarpuynikillapalapi purichinkillapa. Chaynullapismi Santu Ispiritu Dyuspa rimayninta uk ispada yupay kar washashunanllapapaq qushushanllapataqa waran waran ama qunqarchu allitana intrakankillapa.

¹⁸Chayraykumi qamkunaqa allinpi mana allinpi karmapis amami dijankillapachu Amitunchikman mañakuytaqa. Chaymi imuraspis mañakurqa, Santu

Ispiritu yanapashutinllapa mañakunkillapa. Chaynu karqami, maydiyapis alamirala kar, mana disanimakur imachu, ashwan Dyus tukuyllata akrashan kaqkunapaqpis mañakunkillapa. ¹⁹Chaynullami nuqapaqpis Taytanchik Dyusman mañakunkillapa, pay yanapamatin allinkunalata rimanaypaq. Chaynulla pay yanapamatin, rir ama manchakur imachu yaçhachikunaypaq imanushashakanaykillapapaq Dyusqa payla yarpusha washamanallapapaq nir. ²⁰Chaqa Dyusmi nuqataqa kaçhamasha uk kunachikuqta yupay, rir parlakunaypaq chay shumaq rimayninpaqqa. Chaymi chaynu yaçhachikushaypaq kananqa prisu kani. Chayraykumi qashan nishunillapa: Mañakunkillapa nuqapaq mana manchakur imachu, chay shumaq rimayninpaq parlakunaypaq nir.

Plablumi tukukananta saludakun

²¹Chay kriyiq masinchikllapa Tíquico shamurmi, allita parlashunqallapa nuqapaq imatami rurayani nirmapis. Chaqa pay ukninchikllapami, Amitunchik munashanulla kusalata yanapaman Amitunchikpaq yaçhachikunayllapapaqqa. ²²Chayraykumi payta qamkunaman kaçhamuni, imatami rurayanillapa nir ima animachishunanllapapaq.

²³Kriyiq masiykuna, mañakunillapa Taytanchik Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis, tukuy kriyiqkunataqa yanapar ima shumaqta kawsachishunanllapapaq. Chaynuqami ashwan mas allitana kriyinkillapamapis. ²⁴Chaynulla Amitunchik Jesucristuta tukuylla munar mana shaykuq kriyiqkunatami, Amitunchikqa kusalata llakipar ima yanapashurllapa shumaqta kawsachishunqallapa.

Chaynumi kanqa.